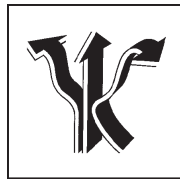

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали

*Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 12 від 25.10.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”, 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)” з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК

КРУГЛИЙ СТІЛ

“Актуальні проблеми державного управління”

Романенко Є. О.	
Нові підходи до приватизації державного майна	10
Бідзюра І. П., Грабовенко Н. В.	
Гуманітарний вимір розвитку освіти в Україні	14
Червякова О. В.	
Перехід до парадигми механізмів трансформації державного управління	17
Чаплай І. В.	
Управління державним та громадським сектором: спільне та відмінне	20
Амер Аль-Атті	
Оцінювання механізмів публічного управління випереджаючим розвитком економіки України	22
Каракасіді О. Ф.	
Місцеве самоврядування у країнах світу: практика функціонування та уроки для сучасної України	25
Родченко І. Ю.	
Синергетичний підхід до представлення процесів забезпечення впорядкування станів системи державного управління	30
Андреев В. А.	
Система розвитку персоналу як основа селекції кадрів публічної служби	32

ДИСКУСІЙНИЙ КЛУБ

“Декомунізація: виклик минулому чи майбутньому”

Бідзюра І. П.	
Декомунізація в Україні та світова геополітика	34
Попов В. Ж.	
Історичний досвід декомунізації	36
Рябенко С. Д.	
Сутність декомунізації	39
Головатий М. Ф.	
Унікальність та складність декомунізації в Україні	43
Сурмин Ю. П.	
Суть декоммунизации и ее проблемы в Украине	46
Мелков Ю. А.	
Философское видение декоммунизации	50
Дікареєв О. І.	
Як розлучатися з тоталітарним минулим?	52

ПЕРЕХІД ДО ПАРАДИГМИ МЕХАНІЗМІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Дотримуючись класичної логіки досліджень, коли розглядається “перехід” від чогось до чогось, то, у першу чергу, слід визначитися з тим, від чого ми рухаємося, від якого стану процесів, поглядів, інструментів, технологій, методологічних засобів. Постає питання, про яку парадигму механізмів трансформації державного управління можна говорити сьогодні, тобто про яку певну сукупність цінностей, методів, технічних навичок та засобів, що сьогодні визначає трансформацію державного управління в умовах суспільних змін.

На сьогодні йдеться про таку парадигму механізмів трансформації державного управління, в якій:

- систему поглядів та цінностей складає системно-ситуаційне уявлення процесів, явищ, подій (системна та ситуаційна парадигма);
- система методологічних засобів базується на системному, ситуаційному та структурно-функціональному підходах;
- система технічних та технологічних засобів сформована за принципом максимально досягнутого у вітчизняній практиці технологічного рівня;
- система ресурсних заходів також сформована за принципом від досягнутого в Україні;
- система методологічних і технічних навичок відіграє вирішальну роль при формуванні та застосуванні механізмів трансформації державного управління;
- не відбувається системної періодичної корекції стратегічних цілей розвитку, а, відтак, й перегляду перспективно необхідних механізмів трансформації державного управління;
- інноваційність є бажаним, але не обов’язковим елементом суспільного розвитку та розвитку механізмів трансформації державного управління;
- реакція на систему глобалізаційних впливів є скоріше вимушеною, ніж добре усвідомленою та передбачаємою.

Найбільш суттєвими недоліками наведеної сучасної парадигми механізмів трансформації державного управління можна зазначити такі:

- Україна на сьогодні переважно є об’єктом глобалізаційних впливів, а не їх суб’єктом, що, насамперед, визначається її низьким вкладом у світову економіку;
- реакція вітчизняної системи державного управління на систему глобалізаційних впливів носить вимушений, а не іноді й запізнілий характер (наприклад, відбувся світовий саміт з питань стійкого розвитку — за його результатами в Україні приймаються певні рішення та документи; прийняв відповідний комітет ООН резолюцію про зміну концепції державного управління з концепції державного менеджменту на концепцію “Good Governance” — з суттєвим запізненням влада починає реагувати на цю концепцію, до того ж зараз фактично йдеться про децентралізацію

державної влади, що протирічить цій концепції й скоріше відповідає концепції державного менеджменту тощо);

- технологічна база у більшості сфер і галузей економіки є відсталою, про що свідчить III–IV стан технологічного укладу; її заміна та/або зміна потребує великих інвестицій та новацій, які є взаємопов'язаними, що значно ускладнює їх реалізацію; саме тому інноваційність розвитку розглядається владою як привабливе та бажане явище, яке поки не має реального відповідного економічного підґрунтя за сучасних умов; слід зазначити, що про інноватизацію економіки було проголошено попередньою владою, але ця ідеологія не була реалізована не у теорії, не у практиці економічного та соціального розвитку країни та розвитку її системи державного управління;

- методологічна база спирається на традиційні системний, ситуаційний та структурно-функціональний підходи, які за часи незалежної України отримали суттєвий розвиток та трансформацію в роботах вітчизняних вчених, ця методологічна база сприяла суттєвому розвитку теорії та практики стратегічного та програмно-цільового управління; в той же час, поки залишається практично не задіяною методологічна база самоорганізаційної спроможності вітчизняного державного управління; остання методологічна база не відкидає попередню, а доповнює її та розширює можливості наукового пізнання та практичного втілення державно-управлінських рішень на всіх рівнях системи державного управління;

- практичні розробки прогнозних та програмних державно-управлінських рішень й досі спираються на існуючу, а не перспективну ресурсну базу, що теж сприяє інноваційному та технологічному відставанню; державні цільові програми здебільшого не містять технологічних та ресурсних новацій та їх доведення до рівня пілотних проектів, їх фінансування складає лише 8–12 % від видаткової частини державних бюджетів й не є щорічно гарантованими навіть за факту їх прийняття законами;

- стратегії розвитку (соціально-економічні, сфер і галузей економіки, регіонів, територій) приймаються й більше не корегуються на відміну від того, як це прийнято у більшості розвинених країн світу; кожна зміна влади загрожує їх зміною або припиненням їх реалізації; фактично на великих відрізках часу країна не має чітких та реалізуємих стратегій соціально-економічного розвитку;

- вирішальним у розвитку країни є потенціал системи державного управління, але він є дуже нестабільним, оскільки систематично маємо великі його зміни (ротації, звільнення, плинність кадрів у державній службі та серед посадових осіб місцевого самоврядування). Цей чинник не дає можливості здійснювати підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів, ефективну за своїми наслідками для системи державного управління; він протирічить як розвитку сучасного інформаційного суспільства знань та послуг, так і практиці розвинених країн, де прихід до влади нових політичних сил, що виграли вибори, не призводить до звільнення великої кількості працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування; фактично у країні порушено систему зростання інституційної пам'яті цих органів, що, у свою чергу, зменшує їх функціональні можливості та можливості розвитку. В той же час, виходячи з найкращих практик вітчизняного державного управління, слід визнати достатньо суттєвим досвід кадрів, їх вклад у розвиток країни та її системи державного управління.

З точки зору подальшої перспективи розвитку механізмів трансформації державного управління заслуговує на велику увагу науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених щодо явища та процесів самоорганізації у соціальних системах. Розуміння таких явищ та процесів дозволяє науково обґрунтовано підходити до роз-

витку сфер і галузей економіки, системи державного управління, оскільки останні є соціальними системами.

Таким чином, ми можемо розглядати систему державного управління як дисипативну систему з дисипативною самоорганізацією, яка утворена численними різнорівневими суб'єкт-об'єктними утвореннями та відносинами. В такій системі останні можна розглядати як її базові елементи, що мають типову модель суб'єкт-об'єктних відносин — модель циклу управління із такими структурно-функціональними складовими, як: суб'єкт управління, впливи управління, об'єкт управління, моніторинговий зв'язок. Окрім цього, самоорганізаційну модель суб'єкт-об'єктних відносин слід доповнити змістовними (ідеї), функціональними (умови, впливи, технології, інструментальні засоби) та ресурсними (різноманітні ресурси: фінансові, матеріально-технічні, кадрові, інформаційні тощо) елементами.

Перехід до нової парадигми механізмів трансформації державного управління передбачає зміну в:

- системі поглядів та цінностей і складає синергетичну парадигму на основі чинників самоорганізаційної спроможності розвитку, серед яких: ідеї розвитку, технології розвитку, ресурси розвитку, умови розвитку, управління розвитком, впливи розвитку, виконання завдань розвитку, моніторинг розвитку;
- системно-ситуаційному уявленні процесів, явищ, подій (системна та ситуаційна парадигма), яка ефективно використовується на інструментальному стратегічному, програмно-цільовому та бюджетному рівнях;
- системі методологічних засобів, що базується на синергетичному та стратегічному підходах;
- системі технічних та технологічних засобів, що зорієнтована на найвищий технологічний рівень, досягнутий у світовому розвитку;
- системі ресурсних заходів, що зорієнтована на рівень використання ресурсів, досягнутий у світовому розвитку;
- системі методологічних і технічних навичок, яка сприяє ефективному використанню перспективних ідей, технологій та ресурсів при формуванні та застосуванні механізмів трансформації державного управління.

Також інноваційність є обов'язковим елементом суспільного розвитку та розвитку механізмів трансформації державного управління; відбувається дуже швидка реакція на систему глобалізаційних впливів з метою використання можливих переваг.

Джерела

1. Вольська О. М. Трансформація механізмів державного управління соціальним розвитком // Публічне управління. — 2013. — № 1. — С. 30–34.
2. Державне управління та державна служба: словник-довідник / [уклад. О. Ю. Оболенський]. — К. : КНЕУ, 2005. — 480 с.
3. Парадигма. Матеріал з Вікіпедії. — Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B3%D0%BC%D0%B0>
4. Червякова О. В. Зміна принципів та пріоритетів державного управління в умовах суспільних змін / О. В. Червякова // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. — Х. : Вид-во ХарРІДУНАДУ “Магістр”, 2014. — Вип. 1 (45). — С. 34–40.
5. Червякова О. В. Умови функціонування та розвитку системи державного управління в контексті її самоорганізації / О. В. Червякова // Управління суспільним розвитком: глобальні виклики та альтернативи [зб. наук. пр. Ін-ту глобальних стратегій управління / за заг. ред. О. М. Руденко, С. В. Штурхецького]. — Острого : ІГСУ, Вид-во НаУ “Острозька академія”, 2014. — 242 с. — (Серія : “Громадянське суспільство”. Вип. 8). — С. 140–146.